

CANDIDATE
NAME

--

CENTRE
NUMBER

--	--	--	--	--

CANDIDATE
NUMBER

--	--	--	--

Primary 6

13/08/2024

MOTHER TONGUE & CULTURE

August 2024

Paper 1

90 minutes

You must answer on the question paper.

No additional materials are needed.

INSTRUCTIONS

- Answer **all** questions.
- Use the black or dark blue pen.
- Write your name, centre number and candidate number in the boxes at the top of the page.
- Write your answer to each question in the space provided
- Do **not** use an erasable pen or correction fluid.

INFORMATION

- The total mark for this paper is 100.
- The number of marks for each question or part question is shown in brackets [].

For Teacher's Use	
Question No	Marks
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
Total	

မိခင်ဘာသာစကားနှင့် ထုံးစံလေ့

အပိုင်း (က)

၁။ (က) အောက်ပါတို့ကို မှန်လျှင် (မှန်) ၊ မှားလျှင် (မှား) ဟု ရေးပါ။ **(၅မှတ်)**

(က) လှည်းယဉ်ကဗျာသည် လေးဆစ် ကဗျာအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ ()

(ခ) စိတ်ထားမကောင်းသော ရွဲကုန်သည်သည် ရိုးသားခြင်းကြောင့် ရွှေခွက်ကိုရခဲ့ပါသည်။
()

(ဂ) ပုသိမ်ထီးကို နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း ဥတုသုံးပါးလုံး ဆောင်းနိုင်ပါသည်။ ()

(ဃ) ကာတွန်းဆရာကြီးဦးဘဂျမ်းတွင် မွေးချင်း ခြောက်ယောက်ရှိပါသည်။ ()

(င) ပျိုတို့လူသည် နွားများကိုသားသမီးပမာ ချစ်မြတ်နိုးခြင်းမရှိပါ။ ()

(ခ) အောက်ပါကွက်လပ်များတွင် အဖြေမှန်ကိုရေးပါ။ **(၅ မှတ်)**

(က) ----- အနီးတစ်ဝိုက်တွင် သရက်ဝါးများထွက်သည်။

(ခ) ပျိုတို့လူသည် ----- နွားကျောင်းကာ အသက်မွေးပါသည်။

(ဂ) ----- ကဗျာကို ၂၀ရာစုတွင် ရေးပါသည်။

(ဃ) ဦးဘဂျမ်း၏ ဆရာရင်းမှာ ----- ဖြစ်သည်။

(င) ပုသိမ်မြို့တွင် စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သောကြောင့် ----- ထီးဟု
အမည်တွင်ခဲ့သည်။

- (ဂ) ပေးထားသောစကားလုံးများမှ သတ်ပုံအမှန်ကို ရွေး၍ ကွက်လပ်တွင် ကူးရေးပါ။(၅ မှတ်)
- (က) ----- (သီတင်းကျွတ်၊ သင်္ကြန်၊ တန်ဆောင်တိုင်) အခါတွင် အိုးစည်၊
ဒိုးပတ်များ ဖြင့်သီဆိုလေ့ရှိကြသည်။
- (ခ) ရွဲကုန်သည်ပုံပြင်မှ ----- (ရွှေခွက်၊ ငွေခက်၊ ကြေးခွက်) သည်
အဖိုးတစ်သိန်း ထိုက်တန်သည်။
- (ဂ) သရကူဝါး သည် ----- (ပုသိမ်ထီး၊ ခေါက်ထီး၊ ဝါးဦးထုပ်) လုပ်ရန်
အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။
- (ဃ) ပိတောက်မယ်ကဗျာကို ----- (၁၉ ရာစု ၊ ၂၀ ရာစု ၊ ၂၁ ရာစု)
တွင်ရေးခဲ့သည်။
- (င) ပုသိမ်မြို့တွင် ----- (ရက်ကန်းလုပ်ငန်း ၊ ပုသိမ်ထီးလုပ်ငန်း၊
မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း) စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

၂။ (က) အောက်ပါခက်ဆစ်တို့ကို ရေးပါ။ (၅မှတ်)

ချို့တဲ့ ၊ ပူဆာ ၊ ကနုတ်ပန်း ၊ ဝါသနာ ၊ ဆူဝေ။

(ခ) အောက်ပါတို့ကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။

(၅မှတ်)

ဖြောင့်မတ် ၊ ဆည်းပူး ၊ မွေးချင်း ၊ နွားညီနောင် ၊ ယာ။

(ဂ) ပေးထားသောစကားလုံးများမှ သတ်ပုံအမှန်ကို ရွေး၍ ကွက်လပ်တွင် ကူးရေးပါ။ (၅ မှတ်)

- (က) ခေတ်မှီ ၊ ခေတ်မီ -----
- (ခ) ကုတ်ချစ် ၊ ကုတ်ခြစ် -----
- (ဂ) မောင်းနှင်၊ မောင်းနှင် -----
- (ဃ) ခြောက်ခြား ၊ ချောက်ချား -----
- (င) အသံမြည် ၊ အသံမည် -----

၃။ (က) နာမ်စားဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ သာဓကနှင့်တကွရှင်းပြပါ။ (၃မှတ်)

(ခ) အောက်ပါဝါကျအသီးသီးတွင် ပါဝင်သော နာမ်စားများကို ထုတ်၍ ရေးပါ။ (၂ မှတ်)

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသည် အာရှတိုက်တွင် တည်ရှိသည်။

ငါတို့ပွဲသွားကြည့်မယ်။ လိုက်ခဲ့ပါလား။

(ဂ) ပေးထားသော နာမ်စကားလုံးများကို သင့်လျော်သည့်ကွက်လပ်တွင်ဖြည့်ပါ။ (၅ မှတ်)

စာသင်ခန်း၊ မြေဖြူ၊ မြေပုံ၊ ဆရာ၊ ပြတင်းပေါက်

(က) မြန်မာပြည် ----- ဆွဲပါ။

(ခ) ----- ဖွင့်လိုက်ပါ။

(ဂ) ----- ထဲတွင်အမှိုက်မပစ်ရ။

(ဃ) အတန်းထဲတွင် ----- စာသင်နေသည်။

(င) ကျောက်သင်ပုန်းပေါ်တွင် ----- ဖြင့်စာရေးပါ။

(ဃ) ပေးထားသော ကြိယာများကို ကြိယာနာမ်အဖြစ်ပြောင်းပါ။ (၅ မှတ်)

စဉ်	ကြိယာ	ကြိယာနာမ်
က။	သနား	
ခ။	သန့်ရှင်း	
ဂ။	ပျော်ရွှင်	
ဃ။	အိပ်	
င။	လွတ်လပ်	

၄။ အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေပါ။ (၁၀ မှတ်)

(က) လှည်းယှဉ်ကဗျာသည် မည်သည့်ကဗျာအမျိုးအစားဖြစ်သနည်း။

(ခ) စိတ်ထားမကောင်းသောရွဲ့ကုန်သည်သည် အဘယ့်ကြောင့် ရွှေခွက်ကိုဆုံးရှုံးရသနည်း။

(ဂ) ပိတောက်မယ်ကဗျာကို သီဆိုရသည့်အခါ မည်သို့ခံစားရသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

(ဃ) ဦးဘဂျမ်း၏ ပထမဆုံး ကာတွန်းရုပ်ရှင်အမည်ကိုဖော်ပြပါ။

(င) ယနေ့ခေတ်တွင် ပုသိမ်ထီးကို အသုံးပြုမှု နည်းလာခြင်းနှင့် ပတ်သတ်ပြီး သင်၏ အမြင်ကို ဖော်ပြပါ။

၅။ အောက်ပါကဗျာ၏ ဆိုလိုရင်းကို ရေးပါ။

(၁၀ မှတ်)

လှည်းယဉ်
ခလောက်ကလေးရယ်တဲ့ ခိုးခိုးဒေါင်။
ပျိုတို့လူ ယာမလုပ်တယ်
ဝါးခုတ်တဲ့တောင်။
နွားညီနောင်
စည်အောင်ပါ ဖေကျောင်း။
မယ်နှင့်မောင် အတူနေရမှ
ဆူဝေအောင် ချူတွေဆွဲလို့ရယ်
လှည်းယဉ်နဲ့ မောင်း။

၆။ အောက်ပါတို့ကို သေချာစွာဖတ်၍ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပါ။

ဆန်စပါး

ဆန်စပါးသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရေးအကြီးဆုံး စားနပ်ရိက္ခာဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အခြားလူအများအပြားအတွက်လည်း အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ ဆန်စပါးကို ရေနွံ့ အပူရှိန် အများအပြား ရရှိနိုင်သော မည်သည့်နေရာတွင်မဆို စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။

စပါးသည် မြက်ပင်အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ အပြည့်အဝကြီးထွားလာသော စပါးပင်သည် ၃ ပေကျော် မြင့်ပြီး အရွက်များမှာ သေးငယ်ရှည်လျားကြသည်။ စပါးနံ့အစိမ်းများသည် အပင်၏ အရိုးတံမှ ထွက်လာကြသည်။ စပါးစေ့များကြီးထွားပြီး မှည့်လာသောအခါ အဝါရောင်သို့ ပြောင်းလဲသွားကြသည်။

စပါးပင်များသည် အလွန် စိုစွတ်သောမြေတွင် အစေ့များမှ ပေါက်လာကြသည်။ အပင်ငယ်များသည် မြက်ကဲ့သို့သော အရွက်များ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အပင်များ ကြီးထွားလာရာမှ စပါးနံ့ပုံစံ ဖြစ်လာကြသည်။ ပန်းဝတ်မှုန်များသည် တစ်ပင်မှတစ်ပင်သို့ လေမှ တစ်ဆင့် ပျံ့နှံ့သွားကြသည်။ စပါးနံ့များ ဝတ်မှုန်ကူးပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် စပါးစေ့များ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ထိုနောက်တွင် မှည့်လာကြသည်။

ဆန်သည် အလွန်အာဟာရ ဖြစ်စေသည်။ ဆန်၌ ခွန်အားကို ဖြစ်စေသော ကာဗိုဟိုက်ဒရိတ်ဓာတ် အများအပြား ပါဝင်သည်။ ၎င်းတွင် ကိုယ်ခန္ဓာကို တည်ဆောက်ကာကွယ်ပေးသော ပရိုတိန်း၊ ဗီတာမင်နှင့် ဓာတ်သတ္တုများလည်း ပါဝင်သည်။

လူသားများသည် ဆန်စပါးကို အနည်းဆုံး လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ငါးထောင်ခန့်ကတည်းက စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ မျိုးဆက် တစ်ဆက်ပြီး တစ်ဆက် ဆန်စပါးအမျိုးအစား အမျိုးမျိုးနှင့် နည်းပညာ အမျိုးမျိုး တိုးတက်ခဲ့သည်။ ခေတ်သစ်လယ်သမားများသည် စပါးအမျိုးအစားကို သေချာစွာ ရွေးချယ်ကြသည်။ စိုက်ပျိုးမည့်မြေ၊ ရေ၊ ပေါင်းပင်များ နှင့် ပိုးများကို စီမံဆောင်ရွက်ရန်အတွက် တိုးတက်သော ကိရိယာများနှင့် နည်းပညာများကို အသုံးပြုကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် လုပ်အားကိုလျော့စေပြီး အထွက်ကို တိုးစေသည်။ တိုးပွားလာသော လူဦးရေအလိုက် စားသုံးရန်နှင့် ပြည်ပထုတ်ကုန်မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးတိုးတက်စေရန် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆန်စပါး

အထွက်တိုးမြှင့်မားရန်အရေးကြီးသည်။ ဆန်စပါး၏အကျိုးကျေးဇူးကို နောင်အခါ သင်ထမင်းစားတိုင်း စဉ်းစားမိပါစေ။

(က) အောက်ပါတို့ကို မှန်လျှင်(မှန်) ၊ မှားလျှင် (မှား) ဟု ဖြေဆိုပါ။ (၅ မှတ်)

(၁) ဆန်စပါးသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်သာ အရေးကြီးသော အစားအသောက်ဖြစ်သည်။ ()

(၂) ဆန်စပါးပင်များသည်ခြောက်သွေ့သောမြေဆီပြင်များတွင်သာကြီးထွားနိုင်သည်။()

(၃) ခေတ်သစ်လယ်သမားများသည်စိုက်ပျိုးရန်အတွက် ဆန်စပါး အမျိုးအစားများကို မရွေးချယ်ကြပါ။ ()

(၄) ဆန်စပါးသည် အာဟာရ ပိုမိုကောင်းမွန်လာရန် တိုးတက်မှု မရှိခဲ့ပါ။ ()

(၅) မြန်မာနိုင်ငံ၏စီးပွားရေးအတွက် ဆန်စပါးအထွက်တိုးမြှင့်ခြင်းမှာ အရေးကြီးသည်။ ()

(ခ) အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပါ။ (၁၀ မှတ်)

(၁) မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အခြားလူအများအပြားအတွက် အရေးအကြီးဆုံး စားနပ်ရိက္ခာကို ဖော်ပြပါ။

(၂) စပါးသည်မည်သို့သော အပင်အမျိုးအစား ဖြစ်သနည်း။

(၃) ဆန်တွင် မည်သည့် အာဟာရဓာတ်များ ပါဝင်သနည်း။

(၄) ခေတ်သစ်လယ်သမားများသည် စိုက်ပျိုးမည့်မြေ၊ ရေ၊ ပေါင်းပင်များ နှင့် ပိုးများကို စီမံဆောင်ရွက်ရန်အတွက် မည်သည်တို့ကို အသုံးပြုခဲ့ကြသနည်း။

(၅) ဆန်ကို စားသုံးခြင်းဖြင့် မည်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

ပထဝီဝင်

- ၇။ (က) အောက်ပါတို့မှ အဖြေမှန်ကို ကွက်လပ်တွင် ကူးရေးပါ။ (၅မှတ်)
- ၁။ ကမ္ဘာ၏အရံဂြိုဟ်မှာ ----- ဖြစ်သည်။ (လ၊ ကြယ်၊ နေ)
- ၂။ ကမ္ဘာသည် ----- အဖွဲ့အစည်းတွင်ပါဝင်သည်။ (လ၊ နေ၊ ကြယ်)
- ၃။ ကမ္ဘာကြီးသည် ----- အဖွဲ့အစည်းတွင်ပါဝင်သည်။ (လ၊ ကမ္ဘာ၊ နေ)
- ၄။ ကမ္ဘာသည်နေကို လှည့်ပတ်ရန် ----- ကြာသည်။ (၁နှစ်၊ ၂နှစ်၊ ၃နှစ်)
- ၅။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဥတု ----- ပါးရှိသည်။ (၂၊ ၃၊ ၄)
- (ခ) အောက်ပါတို့ကို မှန်၊ မှား ရွေးချယ်ဖြေဆိုပါ။ (၅ မှတ်)
- ၁။ ကမ္ဘာသည် လေးထောင့်ပုံသဏ္ဌန်ရှိကြောင်း အာကာသမှ ရိုက်ထားသော ဓာတ်ပုံများကို ကြည့်ခြင်းဖြင့်သိနိုင်သည်။ ()
- ၂။ ကမ္ဘာသည်မိမိဝင်ရိုးပေါ်တွင် လည်ပါတ်နေပြီး နေကို ဘဲဥပုံသဏ္ဌန် လမ်းကြောင်းအတိုင်း အနောက်မှအရှေ့သို့ လှည့်နေပါသည်။ ()
- ၃။ ကမ္ဘာသည် မိမိဝင်ရိုးပေါ်လည်နေသဖြင့် ရာသီဥတုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ()
- ၄။ ကမ္ဘာသည် မိမိဝင်ရိုးပေါ်တွင် ၃၀ ဒီဂရီ တိမ်းစောင်းနေသည်။ ()
- ၅။ အီကွေတာမျဉ်းသည် မြောက်ယာဉ်စွန်းတန်းကို ဖြတ်သော မျဉ်းဖြစ်သည်။ ()

မြန်မာ့သမိုင်း

၈။ (က) အောက်ပါတို့ကို မှန်လျှင်(မှန်) ၊ မှားလျှင် (မှား) ဟု ဖြေဆိုပါ။ (၅ မှတ်)

၁။ ကျောက်တုံးကျောက်ခဲများကို လက်နက်အဖြစ်အသုံးပြုသောခေတ်ကို ကြေးခေတ် ဟုခေါ်သည်။ ()

၂။ ကျောက်ခေတ်လယ်ဆိုင်ရာအထောက်အထားများကိုအများအပြားတွေ့ရှိရသည်။()

၃။ ကြေးခေတ်တွင်အသုံးပြုသောလက်နက်အသုံးအဆောင်များကိုကြေးနီဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည်။ ()

၄။ ကျောက်လက်နက် အနုအကြမ်းကိုကြည့်၍ ကျောက်ခေတ်ကို ၃ခေတ် ခွဲထားသည်။ ()

၅။ ကုန်ပစ္စည်းဖလှယ်ရန်နှင့်သိုလှောင်ရန်အတွက် တောင်းများကိုရက်လုပ်အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ()

(ခ) အောက်ပါကွက်လပ်များတွင် အဖြေမှန်ကိုရေးပါ။ (၅ မှတ်)

၁။ ----- ယဉ်ကျေးမှုကို အညာသား ယဉ်ကျေးမှုဟုခေါ်သည်။

၂။ ကျောက်ခေတ်ဦး နှောင်းပိုင်း ယဉ်ကျေးမှုကို ရှမ်းပြည်နယ်၊ တောင်ကြီးခရိုင်၊ ရွာငံဒေသရှိ ----- ဂူ တွင်တွေ့ရှိရသည်။

၃။ သံခေတ်တွင် ပျော့ပျောင်းသော ကြေးလက်နက်များအစား ပို၍ ----- သော သံလက်နက်ကိရိယာများကို သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။

၄။ ----- လက်နက်များကိုထုတ်လုပ်ရန်သံချက်ဖိုကြီးများကိုတည်ဆောက် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။

၅။ ကြေးခေတ်တွင်အသုံးပြုသောလက်နက်အသုံးအဆောင်များကို----- ဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည်။